

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

8. září 2020*

Obsah

Právní rámec	4
Evropská sociální charta	4
Charta Společenství základních sociálních práv pracovníků	4
Listina základních práv Evropské unie	5
Směrnice 2003/88/ES	5
Služební řád	5
Skutečnosti předcházející sporu	7
Žaloba před Tribunálem a napadený rozsudek	7
Návrhová žádání účastníků řízení a řízení před Soudním dvorem	9
Ke kasačním opravným prostředkům	10
K prvnímu důvodu hlavního a vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení rozsahu pravomoci Tribunálu k přezkumu žaloby	10
K první části, vycházející z nesprávného právního posouzení spočívajícího v tom, že nebyl překvalifikován předmět žaloby v prvním stupni	10
– Argumentace účastníků řízení	10
– Závěry Soudního dvora	11
K druhé části, vycházející z nesprávného právního posouzení přípustnosti a dosahu námitky protiprávnosti vznesené v prvním stupni	12
– Argumentace účastníků řízení	12
– Závěry Soudního dvora	12

* Jednací jazyk: francouzština.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku Komise a ke druhému důvodu hlavního a vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady, vycházejícím z nesprávného právního posouzení při výkladu čl. 31 odst. 2 Listiny a směrnice 2003/88, jakož i při konstatování zásahu do práva na placenou dovolenou za kalendářní rok.....	14
K první části, vycházející z nesprávného právního posouzení možnosti dovolávat se směrnic vůči unijním orgánům, a k druhé části, vycházející z nesprávné definice rozsahu práva na placenou dovolenou za kalendářní rok zakotveného v čl. 31 odst. 2 Listiny ve spojení se směrnicí 2003/88	14
– Argumentace účastníků řízení	14
– Závěry Soudního dvora	15
Ke třetí části, vycházející z nesprávného právního posouzení povahy a účelu práva zakotveného v čl. 31 odst. 2 Listiny	16
– Argumentace účastníků řízení	16
– Závěry Soudního dvora	17
K žalobě před Tribunálem	20
K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nerespektování zvláštní povahy a účelu práva na dovolenou za kalendářní rok.....	20
K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení obecné zásady rovného zacházení	21
Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady ochrany legitimního očekávání.....	21
Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva na respektování soukromého a rodinného života	22
K nákladům řízení	23

„Kasační opravný prostředek – Veřejná služba – Služební řád úředníků Evropské unie – Reforma ze dne 1. ledna 2014 – Článek 6 přílohy X – Úředníci a zaměstnanci vykonávající služební povinnosti v třetí zemi – Nová ustanovení týkající se přiznání dnů placené dovolené za kalendářní rok – Námitka protiprávnosti – Listina základních práv Evropské unie – Článek 31 odst. 2 – Směrnice 2003/88/ES – Základní právo na placenou dovolenou za kalendářní rok“

Ve spojených věcech C-119/19 P a C-126/19 P,

jejichž předmětem jsou dva kasační opravné prostředky na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podané dne 14. února 2019 ve věci C-119/19 P a dne 15. února 2019 ve věci C-126/19 P,

Evropská komise, zastoupená T. Bohrem, G. Gattinarou a L. Vernierem, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

přičemž dalšími účastníky řízení jsou:

Francisco Carreras Sequeros, s bydlištěm v Addis-Abebě (Etiopie),

Mariola de las Heras Ojeda, s bydlištěm v Ciudad de Guatemala (Guatemala),

Olivier Maes, s bydlištěm ve Skopji (Severní Makedonie),

Gabrio Marinozzi, s bydlištěm v Santo Domingu (Dominikánská republika),

Giacomo Miserocchi, s bydlištěm v Islámábádu (Pákistán),

Marc Thieme Groen, s bydlištěm v Kampale (Uganda),

zastoupení S. Orlandim a T. Martinem, avocats,

žalobci v prvním stupni,

Evropský parlament, zastoupený O. Caisou-Rousseauem, J. Steelem a E. Tanevou, jako zmocněnci,

Rada Evropské unie, zastoupená M. Bauerem a R. Meyerem, jako zmocněnci,

vedlejší účastníci v řízení v prvním stupni (C-119/19 P),

a

Rada Evropské unie, zastoupená M. Bauerem a R. Meyerem, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastníky řízení jsou:

Francisco Carreras Sequeros, s bydlištěm v Addis-Abebě,

Mariola de las Heras Ojeda, s bydlištěm v Ciudad de Guatemala,

Olivier Maes, s bydlištěm ve Skopji,

Gabrio Marinozzi, s bydlištěm v Santo Domingu,

Giacomo Miserocchi, s bydlištěm v Islámábádu,

Marc Thieme Groen, s bydlištěm v Kampale,

zastoupení S. Orlandim a T. Martinem, avocats,

žalobci v prvním stupni,

Evropská komise, zastoupená G. Gattinarou, T. Bohrem a L. Vernierem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Evropský parlament, zastoupený O. Caisou-Rousseauem, J. Steelem a E. Tanevou, jako zmocněnci,

vedlejší účastník v řízení v prvním stupni (C-126/19 P),

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev, A. Prechal, S. Rodin a L. S. Rossi (zpravodajka), předsedové senátů, E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, F. Biltgen, K. Jürimäe, A. Kumin, N. Jääskinen a N. Wahl, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 3. února 2020,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 26. března 2020,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Evropská komise a Rada Evropské unie se kasačními opravnými prostředky domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 4. prosince 2018, Carreras Sequeros a další v. Komise (T-518/16, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2018:873), kterým Tribunál zrušil rozhodnutí Komise, kterými byl pro rok 2014 stanoven počet dnů dovolené za kalendářní rok žalobců v původním řízení, a sice Francisca Carreras Sequerose, Marioly de las Heras Ojeda, Oliviera Maese, Gabriela Marinozziho, Giacoma Miserocchiho a Marca Thieme Groena (dále společně jen „F. Carreras Sequeros a další“), úředníků nebo smluvních zaměstnanců Komise (dále jen „sporná rozhodnutí“).

Právní rámec

Evropská sociální charta

- 2 Evropská sociální charta, podepsaná dne 18. října 1961 v Turíně v rámci Rady Evropy a revidovaná dne 3. května 1996 ve Štrasburku, vstoupila v platnost v roce 1999. Stranami této úmluvy jsou všechny členské státy, neboť přistoupily k jejímu původnímu znění, revidovanému znění či k oběma zněním.
- 3 Článek 2 Evropské sociální charty ve svém revidovaném znění stanoví:

„S cílem zajistit účinný výkon práva na spravedlivé pracovní podmínky se smluvní strany zavazují [...] poskytovat minimálně čtyřtýdenní placenou dovolenou ročně [...]“

Charta Společenství základních sociálních práv pracovníků

- 4 Bod 8 Charty Společenství základních sociálních práv pracovníků, která byla přijata na zasedání Evropské rady konaném dne 9. prosince 1989 ve Štrasburku, stanoví:

„Každý pracovník v Evropském společenství má právo na odpočinek v týdnu a na placenou dovolenou za kalendářní rok, jejichž trvání musí být postupně harmonizováno v souladu s vnitrostátními zvyklostmi.“

Listina základních práv Evropské unie

- 5 Článek 31 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), nadepsaný „Slušné a spravedlivé pracovní podmínky“, stanoví:

„1. Každý pracovník má právo na pracovní podmínky respektující jeho zdraví, bezpečnost a důstojnost.
2. Každý pracovník má právo na stanovení maximální přípustné pracovní doby, na denní a týdenní odpočinek a na každoroční placenou dovolenou.“

Směrnice 2003/88/ES

- 6 Článek 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. 2003, L 299, s. 9; Zvl. vyd. 05/04, s. 381), nadepsaný „Předmět a oblast působnosti“, zní takto:

„1. Tato směrnice stanoví minimální požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví pro úpravu pracovní doby.

2. Tato směrnice se vztahuje na

a) minimální doby [...] dovolen[é] za kalendářní rok [...]

[...]“

- 7 Článek 7 směrnice 2003/88, nadepsaný „Dovolená za kalendářní rok“, stanoví:

„1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby měl každý pracovník nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok v trvání nejméně čtyř týdnů v souladu s podmínkami pro získání a přiznávání této dovolené stanovenými vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.

2. Minimální dobu placené dovolené za kalendářní rok nelze nahradit finanční náhradou, s výjimkou případů ukončení pracovního poměru.“

- 8 Článek 14 této směrnice, nadepsaný „Specifičtější ustanovení Společenství“, stanoví:

„Tato směrnice se nepoužije, pokud jiné nástroje Společenství obsahují specifičtější požadavky týkající se úpravy pracovní doby pro některá povolání nebo pracovní činnosti.“

- 9 Článek 23 uvedené směrnice, nadepsaný „Úroveň ochrany“, stanoví:

„Aniž je dotčeno právo členských států rozvíjet s přihlédnutím k měnícím se okolnostem odlišná právní, správní nebo smluvní ustanovení v oblasti pracovní doby za předpokladu, že plní minimální požadavky stanovené v této směrnici, neodůvodňuje provádění této směrnice snížení obecné úrovně ochrany již poskytované pracovníkům.“

Služební řád

- 10 Služební řád úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád“) je stanoven nařízením Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ze dne 29. února 1968, kterým se stanoví služební řád úředníků Evropských společenství a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropských společenství a kterým se

zavádějí zvláštní opatření dočasně použitelná na úředníky Komise (Úř. věst. 1968, L 56, s. 1; Zvl. vyd. 01/02, s. 5), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1023/2013 ze dne 22. října 2013 (Úř. věst. 2013, L 287, s. 15).

- 11 Článek 1e odst. 2 služebního řádu, který se nachází mezi obecnými ustanoveními tohoto služebního řádu a použije se obdobně na smluvní zaměstnance na základě čl. 80 odst. 4 pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropských společenství (dále jen „PŘOZ“), stanoví:

„Úředníkům v činné službě jsou poskytnuty pracovní podmínky vyhovující příslušným normám v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, které jsou přinejmenším rovnocenné minimálním požadavkům použitelným v rámci opatření, která jsou podle Smluv v těchto oblastech přijímána.“

- 12 Článek 57 první pododstavec služebního řádu, který se použije obdobně na smluvní zaměstnance na základě článků 16 a 91 PŘOZ, zní takto:

„Úředníci mají nárok na dovolenou za kalendářní rok v délce nejméně dvaceti čtyř pracovních dnů a nejvíce třiceti pracovních dnů v jednom kalendářním roce v souladu s pravidly stanovenými společnou dohodou orgánů oprávněných ke jmenování v rámci příslušných orgánů Unie po projednání s výborem pro služební řád.“

- 13 Příloha X služebního řádu obsahuje zvláštní ustanovení a výjimky pro úředníky vykonávající služební povinnosti ve třetích zemích. Podle článku 118 PŘOZ se některá z těchto ustanovení použijí obdobně na smluvní zaměstnance nacházející se v těžké situaci. To je případ článku 6 přílohy X služebního řádu.

- 14 Článek 6 přílohy X služebního řádu, ve znění použitelném před vstupem nařízení č. 1023/2013 v platnost, stanovil ohledně zaměstnanců vykonávajících služební povinnosti ve třetích zemích toto:

„V každém kalendářním roce má úředník nárok na dovolenou za kalendářní rok v rozsahu tří a půl pracovních dnů na měsíc služby.“

- 15 Bod 27 odůvodnění nařízení č. 1023/2013 uvádí:

„Je vhodné modernizovat pracovní podmínky pro zaměstnance ve třetích zemích tak, aby byly nákladově efektivnější a vedly k úsporám nákladů. Měly by být upraveny nároky na dovolenou za kalendářní rok a měla by být stanovena možnost využít pro určení příspěvku za životní podmínky širší škálu parametrů, aniž by to ovlivnilo celkový cíl dosáhnout úspory nákladů. Podmínky pro poskytování příspěvku na ubytování by měly být přezkoumány tak, aby lépe zohledňovaly místní podmínky a omezily administrativní zátěž.“

- 16 Od 1. ledna 2014, kdy vstoupil v platnost čl. 1 bod 70 písm. a) nařízení č. 1023/2013, stanoví článek 6 přílohy X služebního řádu (dále jen „nový článek 6 přílohy X služebního řádu“) ohledně úředníků vykonávajících služební povinnosti ve třetích zemích následující:

„V každém kalendářním roce má úředník nárok na dovolenou za kalendářní rok v rozsahu dvou pracovních dnů za každý měsíc služby.“

Bez ohledu na první pododstavec tohoto článku mají úředníci již vyslaní do třetí země ke dni 1. ledna 2014 nárok na:

- tři pracovní dny v době od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2014;
- dva a půl pracovního dne v době od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2015.“

Skutečnosti předcházející sporu

- 17 Skutečnosti předcházející sporu byly vylíčeny v bodech 1 až 8 napadeného rozsudku. Pro potřeby tohoto řízení je lze shrnout následovně.
- 18 Francisco Carreras Sequeros a další jsou úředníky nebo smluvními zaměstnanci Komise. Všechny tyto osoby byly vyslány do třetích zemí, a to již před 1. lednem 2014.
- 19 Vzhledem k tomu, že osobní spisy F. Carreras Sequerose a dalších byly aktualizovány s cílem zohlednit nový čl. 6 druhý pododstavec první odrážky přílohy X služebního řádu, byl jim pro rok 2014 přiznán nárok na 36 pracovních dnů dovolené za kalendářní rok oproti 42 pracovním dnům v předchozím roce.
- 20 Francisco Carreras Sequeros a další podali stížnosti v období mezi 17. únorem a 13. březnem 2014. Tyto stížnosti byly v závislosti na jednotlivých případech zamítnuty orgánem oprávněným ke jmenování nebo orgánem oprávněným uzavírat pracovní smlouvy rozhodnutími ze dne 23. května 2014, jež měla všechna stejné znění.

Žaloba před Tribunálem a napadený rozsudek

- 21 V žalobě podané k Tribunálu se F. Carreras Sequeros a další svým prvním bodem návrhových žádání domáhali, aby byl nový článek 6 přílohy X služebního řádu prohlášen za protiprávní, a druhým bodem návrhových žádání se pak domáhali zrušení sporných rozhodnutí, kterými byla zkrácena jejich dovolená za kalendářní rok „od [roku] 2014“.
- 22 Francisco Carreras Sequeros a další se na podporu své žaloby dovolávali čtyř žalobních důvodů, přičemž první žalobní důvod vycházel z nerespektování zvláštní povahy a účelu práva na dovolenou za kalendářní rok, druhý vycházel z porušení obecné zásady rovného zacházení, třetí vycházel z porušení zásady ochrany legitimního očekávání a čtvrtý vycházel z porušení práva na respektování soukromého a rodinného života.
- 23 Ještě před zahájením svého přezkumu Tribunál na prvním místě v bodech 24 až 26 napadeného rozsudku upřesnil, že předmětem žaloby je určení nároku F. Carreras Sequerose a dalších na dovolenou pouze v kalendářním roce 2014 a že v rámci této žaloby byla namítána protiprávnost nového článku 6 přílohy X služebního řádu.
- 24 Na druhém místě Tribunál v bodech 27 až 39 napadeného rozsudku posuzoval dosah a přípustnost námítky protiprávnosti vznesené F. Carreras Sequerosem a dalšími. V této souvislosti Tribunál nejprve připomněl vlastní judikaturu a poté v bodě 35 uvedeného rozsudku rozhodl, že „[s] ohledem na vazbu, která spojuje přechodná ustanovení s konečnými ustanoveními, přičemž prvně zmíněná ustanovení nemohou existovat bez druhých, je s ohledem na neexistenci rozhodovacího prostoru příslušného orgánu třeba v projednávané věci dovodit, že mezi [spornými] rozhodnutími a novým čl. 6 prvním pododstavcem přílohy X služebního řádu existuje přímá právní spojitost, a jelikož je tento první pododstavec vyústěním nového čl. 6 druhého pododstavce první odrážky přílohy X služebního řádu, je alespoň nepřímou použitelný na uvedená rozhodnutí, neboť byl relevantní pro jejich přijetí v rozsahu, v němž tato rozhodnutí byla založena především na tomto ustanovení, přestože formálně nebylo jejich právním základem“. V bodě 36 napadeného rozsudku proto konstatoval, že „[sporná] rozhodnutí [...] představují ve vztahu k [F. Carreras Sequerosovi a dalším] první uplatnění nového článku 6 přílohy X služebního řádu s tím důsledkem, že od roku 2016 mají nárok pouze na 24 dnů dovolené“.
- 25 Tribunál v bodě 39 uvedeného rozsudku uzavřel svůj přezkum dosahu a přípustnosti námítky protiprávnosti, když rozhodl, že „i když jsou [sporná] rozhodnutí formálně založena na přechodném ustanovení, které se týká pouze roku 2014 a je obsaženo v první odrážce druhého pododstavce nového

článku 6 přílohy X služebního řádu, [F. Carreras Sequeros a další] jsou oprávněni napadnout prostřednictvím námitky rovněž legalitu konečného režimu dovolené za kalendářní rok stanoveného v prvním pododstavci uvedeného článku“.

- 26 Následně Tribunál posuzoval první důvod žaloby podané F. Carreras Sequerosem a dalšími, vycházející z nerespektování zvláštní povahy a účelu práva na dovolenou za kalendářní rok, a v bodě 113 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že tento důvod je opodstatněný. Vyhověl proto žalobě podané F. Carreras Sequerosem a dalšími, aniž posuzoval ostatní důvody této žaloby.
- 27 Aby dospěl k tomuto závěru, Tribunál zaprvé v bodech 60 až 70 napadeného rozsudku ověřoval, zda lze vůči unijnímu normotvůrci namítat směrnici 2003/88, jak tvrdili F. Carreras Sequeros a další. Konstatoval, že směrnice jako taková není pro unijní orgány závazná, zároveň však v bodě 61 uvedeného rozsudku identifikoval tři situace, kdy by tyto orgány přesto měly ke směrnicím přihlížet. Konkrétně zkoumal, zda lze směrnici 2003/88 namítat vůči unijnímu normotvůrci v rozsahu, v němž vyjadřuje základní právo, v daném případě právo na dovolenou za kalendářní rok zaručené v čl. 31 odst. 2 Listiny.
- 28 Tribunál, opíraje se o vysvětlení prezidia Konventu k Listině základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17), měl v bodech 69 a 70 napadeného rozsudku za to, že „[v]zhledem k tomu, že směrnice 2003/88 je konkrétním vyjádřením zásady stanovené v čl. 31 odst. 2 Listiny [...], normotvůrce, který byl povinen respektovat tento článek, jenž má stejnou hodnotu jako Smlouvy, nemohl pominout obsah uvedené směrnice“, s tím důsledkem, že použití nového článku 6 přílohy X služebního řádu by muselo být vyloučeno, „kdyby se ukázalo, že tento článek je neslučitelný s právem na dovolenou za kalendářní rok, jehož povaha a účel vyplývají z čl. 31 odst. 2 Listiny, vykládaného ve světle směrnice 2003/88“.
- 29 Zadruhé Tribunál v bodech 72 až 96 uvedeného rozsudku ověřoval, zda nový článek 6 přílohy X služebního řádu zasahuje do práva na dovolenou za kalendářní rok, a vzal za tímto účelem v úvahu obsah ustanovení směrnice 2003/88 a cíl sledovaný touto směrnicí. V bodech 88 a 89 uvedeného rozsudku rozhodl, že právo na dovolenou za kalendářní rok podle čl. 31 odst. 2 Listiny ze své povahy usiluje v zásadě o podporu zlepšení životních a pracovních podmínek pracovníků a že okolnost, že počet dnů dovolené za kalendářní rok stanovený novým článkem 6 přílohy X služebního řádu je i nadále vyšší než minimální počet vyžadovaný článkem 7 směrnice 2003/88, tedy nestačí – jak tvrdí Komise – k učinění závěru, že tento nový článek neporušuje právo na dovolenou za kalendářní rok.
- 30 V bodech 90 až 96 napadeného rozsudku měl Tribunál naopak v podstatě za to, že významné snížení délky dovolené úředníků a zaměstnanců vykonávajících služební povinnosti v třetích zemích ze 42 na 24 dnů nelze považovat za slučitelné se zásadou podpory zlepšení životních a pracovních podmínek dotyčných pracovníků a že rozsah takto provedeného snížení není zmírněn ostatními ustanoveními služebního řádu a jeho přílohami, které tvoří rámec, do něhož zapadá nový článek 6 přílohy X služebního řádu. Tribunál totiž konstatoval, že tato ustanovení jsou buď irelevantní, nebo nedostačující či okrajová, než aby vyvážila snížení počtu dnů dovolené za kalendářní rok, jež vyplývá z nového článku 6 přílohy X služebního řádu.
- 31 Zatřetí Tribunál ověřoval, zda takto zjištěný zásah do práva na dovolenou za kalendářní rok může být náležitě odůvodněn, což po přezkumu provedeném v bodech 98 až 112 napadeného rozsudku vyloučil.
- 32 Konkrétně Tribunál v bodech 109 a 110 uvedeného rozsudku poukázal na to, že není patrné, že by unijní normotvůrce při snížení počtu dnů dovolené za kalendářní rok na 24 pracovních dnů od roku 2016 vzal v úvahu okolnost, že úředníci a zaměstnanci pracující na území Unie mají nárok až na 30 pracovních dnů v závislosti na jejich věku a platové třídě, ani že by unijní normotvůrce ověřil, zda dovolená na zotavenou, upravená v čl. 8 prvním pododstavci přílohy X služebního řádu, jako taková zaručovala každému úředníkovi a zaměstnanci, kteří byli vysláni do třetí země a vystaveni mimořádně

obtížné situaci, dostatečnou ochranu jejich zdraví a bezpečnosti, když podle uvedeného ustanovení může být dovolená na zotavenou poskytnuta pouze výjimečně a musí být předmětem zvláštního odůvodněného rozhodnutí.

- 33 Tribunál měl tudíž v bodě 112 napadeného rozsudku za to, že unijní normotvůrce neověřil, zda nový článek 6 přílohy X služebního řádu nepředstavuje nepřiměřený zásah do práva úředníků a zaměstnanců vykonávajících služební povinnosti ve třetích zemích na dovolenou za kalendářní rok. Dospěl tedy k závěru, že Komise nemohla při přijetí sporných rozhodnutí platně vycházet z nového článku 6 přílohy X služebního řádu, a tato rozhodnutí zrušil.

Návrhová žádání účastníků řízení a řízení před Soudním dvorem

- 34 Ve věci C-119/19 P Komise navrhuje, aby Soudní dvůr zrušil napadený rozsudek, vrátil věc Tribunálu, aby rozhodl o druhém až čtvrtém důvodu žaloby v prvním stupni, a rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.
- 35 Ve věci C-126/19 P Rada navrhuje, aby Soudní dvůr kasačnímu opravnému prostředku vyhověl, rozhodl ve věci samé a zamítl žalobu v prvním stupni jako neopodstatněnou a uložil F. Carreras Sequerosovi a dalším náhradu nákladů řízení vynaložených Radou v rámci tohoto řízení.
- 36 Francisco Carreras Sequeros a další navrhuji, aby Soudní dvůr kasační opravné prostředky zamítl a uložil Komisi a Radě náhradu nákladů řízení.
- 37 Evropský parlament, který byl vedlejším účastníkem řízení v prvním stupni, navrhuje, aby Soudní dvůr kasačním opravným prostředkům vyhověl.
- 38 V souladu s čl. 54 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodl předseda Soudního dvora dne 12. března 2019 spojit věci C-119/19 P a C-126/19 P pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.
- 39 V souladu s čl. 133 odst. 1 a 2 jednacího řádu, který se použije na kasační opravný prostředek na základě čl. 190 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, Komise a Rada požádaly, aby byly kasační opravné prostředky projednány ve zrychleném řízení.
- 40 Rozhodnutím ze dne 12. března 2019 předseda Soudního dvora tyto žádosti zamítl. Ani důvod vycházející z údajné právní nejistoty v souvislosti s novým článkem 6 přílohy X služebního řádu, jež údajně vyplývá z napadeného rozsudku, ani důvod vycházející z počtu úředníků, kteří mohou být důsledky plynoucími z uvedeného rozsudku dotčeni, nemohou totiž jako takové představovat výjimečné okolnosti, jež by odůvodnily, aby byla věc projednána ve zrychleném řízení (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 7. dubna 2016, Rada v. Front Polisario, C-104/16 P, nezveřejněné, EU:C:2016:232, bod 7 a citovaná judikatura). Ke stejnému závěru je třeba dospět, pokud jde o nevýhody administrativní povahy související s řízením personálu delegací ve třetích zemích, které byly rovněž uplatněny na podporu žádosti Komise.
- 41 Nicméně s ohledem na význam věcí C-119/19 P a C-126/19 P pro Unii a její orgány předseda Soudního dvora rozhodl, že tyto věci budou v souladu s čl. 53 odst. 3 jednacího řádu projednány přednostně.
- 42 Podáním došlým dne 30. dubna 2019 podala Rada vedlejší kasační opravný prostředek ve věci C-119/19 P.
- 43 Francisco Carreras Sequeros a další navrhuji, aby byl tento vedlejší kasační opravný prostředek zamítnut a Radě byla uložena náhrada nákladů řízení.

- 44 Podáním došlým dne 20. května 2019 podala Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) návrh na vstup do řízení ve věci C-119/19 P jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Komise.
- 45 Usnesením ze dne 29. července 2019, Komise v. Carreras Sequeros a další (C-119/19 P, nezveřejněné, EU:C:2019:658), předseda Soudního dvora tento návrh zamítl.

Ke kasačním opravným prostředkům

- 46 Kasační opravné prostředky jsou v podstatě založeny na třech důvodech.

K prvnímu důvodu hlavního a vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení rozsahu pravomoci Tribunálu k přezkumu žaloby

- 47 Tento důvod se člení na dvě části.

K první části, vycházející z nesprávného právního posouzení spočívajícího v tom, že nebyl překvalifikován předmět žaloby v prvním stupni

– Argumentace účastníků řízení

- 48 Podle Rady, ke které se připojuje Komise ve svých odpovědích na hlavní a vedlejší kasační opravný prostředek Rady, Tribunál v bodě 26 napadeného rozsudku a v jeho výroku neprávem rozhodl, že spornými rozhodnutími nebyl stanoven počet dnů dovolené za kalendářní rok 2014 na základě nového čl. 6 druhého pododstavce první odrážky přílohy X služebního řádu, nýbrž byl snížen počet dnů dovolené za kalendářní rok.
- 49 Podle názoru Rady přitom Tribunálu příslušelo správně kvalifikovat předmět žaloby, což je v jeho pravomoci. Skutečnost, že předmět žaloby nebyl překvalifikován, vedla podle Rady ke dvojímu škodlivému následku.
- 50 Rada tvrdí, že to vedlo Tribunál k tomu, že Komisi uložil povinnost obnovit počet dnů dovolené za kalendářní rok, na který měli F. Carreras Sequeros a další nárok před změnou služebního řádu. Rada přitom s odkazem zejména na usnesení ze dne 26. října 1995, Pevasa a Inpesca v. Komise (C-199/94 P a C-200/94 P, EU:C:1995:360, bod 24), připomíná, že unijní soud nemá pravomoc dávat příkazy správním orgánům ani ukládat povinnost splnit konkrétním způsobem povinnosti vyplývající z jeho rozsudku. Kromě toho již podle Rady neexistuje právní základ, který by Komisi umožňoval přijmout opatření vyplývající z výroku napadeného rozsudku, neboť článek 6 přílohy X služebního řádu, ve znění před vstupem nařízení č. 1023/2013 v platnost, byl tímto nařízením zrušen.
- 51 A dále Rada tvrdí, že zrušením sporných rozhodnutí týkajících se „snížení“ počtu dnů dovolené za kalendářní rok pro rok 2014 byl změněn počet dnů dovolené priznatelných dotčeným úředníkům a zaměstnancům, a tudíž byla změněna i samotná podstata sporných rozhodnutí. Napadený rozsudek tak podle Rady nahrazuje rozhodnutí, jimiž byl počet dnů dovolené za kalendářní rok 2014, na něž mají nárok F. Carreras Sequeros a další, stanoven na 36, jinými rozhodnutími, jimiž byl tento počet pro rok 2014 stanoven na 42 dnů. Tribunál tak změnil sporná rozhodnutí, čímž překročil své pravomoci.
- 52 Francisco Carreras Sequeros a další argumentaci Rady odmítají.

– Závěry Soudního dvora

- 53 Je třeba poznamenat, že i když Tribunál v bodě 25 napadeného rozsudku shrnul předmět druhého bodu návrhových žádání F. Carreras Sequerose a dalších tak, že směřuje ke zrušení sporných rozhodnutí, která „snížila“ jejich nárok na dovolenou za kalendářní rok od roku 2014, zejména z bodu 27 uvedeného rozsudku vyplývá, že Tribunál kvalifikoval sporná rozhodnutí tak, že „stanovila pouze počet dnů dovolené za kalendářní rok pro rok 2014“. Rada tedy přinejmenším částečně vykládá nesprávně odůvodnění napadeného rozsudku.
- 54 Navíc okolnost, že se bodem 1 výroku napadeného rozsudku zrušují uvedená rozhodnutí, „kterými se snižuje“ počet dnů dovolené za kalendářní rok F. Carreras Sequerose a dalších pro rok 2014, v žádném případě neznámá, že by Tribunál – nehledě na možnou formální nepřesnost tohoto výrazu – nerespektoval předmět sporu, který mu byl předložen, nebo uložil Komisi, aby určitým konkrétním způsobem splnila povinnosti vyplývající z napadeného rozsudku.
- 55 Pokud jde zaprvé o předmět sporu, je totiž nutné poukázat na to, že Rada nepochybně zjištění Tribunálu uvedené v bodech 32 a 33 napadeného rozsudku, podle kterého příslušný orgán v podstatě neměl žádný rozhodovací prostor při určování počtu dnů dovolené za kalendářní rok v návaznosti na to, že dne 1. ledna 2014 vstoupil v platnost nový článek 6 přílohy X služebního řádu, což pro F. Carreras Sequerose a další znamenalo zkrácení jejich dovolené za kalendářní rok 2014 o šest dnů oproti dovolené za kalendářní rok 2013 na základě nového čl. 6 druhého pododstavce první odrážky přílohy X služebního řádu.
- 56 Pokud jde zadruhé o tvrzení Rady, že Tribunál překročil své pravomoci, když vůči Komisi vydal příkazy týkající se podmínek splnění povinností vyplývajících z napadeného rozsudku, je třeba připomenout, že zruší-li Tribunál akt orgánu, je tento orgán na základě článku 266 SFEU povinen přijmout opatření vyplývající z rozsudku Tribunálu.
- 57 Článek 266 SFEU však nespécifikuje povahu opatření, která má dotýčný orgán přijmout za účelem takového splnění povinností, takže je na tomto orgánu, aby tato opatření identifikoval (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. června 2016, Komise v. McBride a další, C-361/14 P, EU:C:2016:434, body 52 a 53). Kromě toho článek 266 SFEU zavazuje orgán, jehož akt byl prohlášen za neplatný, pouze v míře nezbytné k zajištění splnění povinností vyplývajících ze zrušujícího rozsudku (rozsudek ze dne 6. března 2003, Interporc v. Komise, C-41/00 P, EU:C:2003:125, bod 30).
- 58 Na rozdíl od toho, co tvrdí Rada, přitom z napadeného rozsudku v žádném případě nevyplývá, že by Tribunál postupoval v rozporu s článkem 266 SFEU tím, že by nad rámec zrušení sporných rozhodnutí, o němž rozhodl, uložil Komisi povinnost nahradit tato rozhodnutí novými rozhodnutími, která by F. Carreras Sequerosovi a dalším přiznala pro rok 2014 počet dnů dovolené za kalendářní rok, na který měli nárok před změnou služebního řádu provedenou nařízením č. 1023/2013.
- 59 Dále vzhledem k tomu, že se Tribunál omezil na zrušení sporných rozhodnutí, nelze mu vytýkat, že provedl jejich změnu.
- 60 Z písemností Komise a F. Carreras Sequerose a dalších ostatně vyplývá, že aniž by tím bylo dotčeno toto řízení o kasačním opravném prostředku, identifikoval tento orgán několik způsobů splnění povinností vyplývajících z napadeného rozsudku, například případné finanční vyrovnání poskytnuté F. Carreras Sequerosovi a dalším.
- 61 Z toho vyplývá, že první část prvního důvodu hlavního a vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

K druhé části, vycházející z nesprávného právního posouzení přípustnosti a dosahu námitky protiprávnosti vznesené v prvním stupni

– Argumentace účastníků řízení

- 62 Rada, podporovaná Komisí a Parlamentem, Tribunálu vytýká, že nerespektoval rozsah své pravomoci, když prohlásil za přípustnou námitku protiprávnosti vznesenou F. Carreras Sequerosem a dalšími, která se týkala celého režimu dovolené za kalendářní rok upraveného v novém článku 6 přílohy X služebního řádu, včetně jeho konečné fáze použitelné od roku 2016, a nikoli pouze ustanovení provedeného spornými rozhodnutími, tedy nového čl. 6 druhého pododstavce první odrážky uvedené přílohy služebního řádu.
- 63 Rada se domnívá, že vzhledem k tomu, že sporná rozhodnutí byla přijata na základě čl. 6 druhého pododstavce první odrážky přílohy X služebního řádu, mohla se námitka protiprávnosti týkat pouze tohoto ustanovení, jelikož Komise nepoužila čl. 6 první pododstavec uvedené přílohy X v projednávaném případě přímo ani nepřímou.
- 64 Rada v této souvislosti podotýká, že nepoužití čl. 6 prvního pododstavce přílohy X služebního řádu, použitelného od 1. ledna 2016, nemůže mít vliv na legalitu sporných rozhodnutí, která stanoví počet dnů dovolené za kalendářní rok pro rok 2014, který je předmětem žaloby na neplatnost. Okolnost, že by se určité ustanovení mohlo hypoteticky použít na určitého úředníka, nemůže odůvodnit, že by tento úředník mohl napadnout jeho legalitu na základě článku 277 SFEU, protože jinak by bylo účastníku řízení umožněno zpochybnění použitelnosti jakéhokoli aktu obecného charakteru prostřednictvím jakékoli žaloby, což judikatura zakazuje. Tribunál tak podle Rady zkreslil judikaturu týkající se přípustnosti a dosahu námitky protiprávnosti, která byla nicméně správně citována v bodech 30 a 31 napadeného rozsudku.
- 65 Francisco Carreras Sequeros a další mají za to, že argumenty předložené Radou je třeba odmítnout.

– Závěry Soudního dvora

- 66 Článek 277 SFEU stanoví, že dotýká-li se spor aktu s obecnou působností přijatého orgánem, institucí nebo jiným subjektem Unie, může se každá strana domáhat z důvodů stanovených v čl. 263 druhém pododstavci SFEU před Soudním dvorem Evropské unie nepoužitelnosti tohoto aktu.
- 67 Toto ustanovení je výrazem obecné zásady zajišťující každému účastníku řízení právo incidenčně napadnout za účelem zrušení rozhodnutí, které je mu určeno, platnost aktů s obecnou působností, které tvoří základ takového rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. března 1979, Simmenthal v. Komise, 92/78, EU:C:1979:53, s. 777, bod 39, jakož i ze dne 19. ledna 1984, Andersen a další v. Parlament, 262/80, EU:C:1984:18, bod 6).
- 68 Vzhledem k tomu, že cílem článku 277 SFEU není umožnit účastníku řízení napadnout použitelnost jakéhokoli aktu s obecnou působností prostřednictvím jakékoli žaloby, musí být akt, jehož protiprávnost je namítána, přímo nebo nepřímou použitelný na daný případ, který je předmětem žaloby (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. července 1966, Itálie v. Rada a Komise, 32/65, EU:C:1966:42, s. 563, 594).
- 69 V souvislosti s žalobami na neplatnost podanými proti individuálním rozhodnutím Soudní dvůr připustil, že předmětem námitky protiprávnosti mohou platně být ustanovení aktu s obecnou působností, která jsou základem uvedených rozhodnutí (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 28. října 1981, Krupp Stahl v. Komise, 275/80 a 24/81, EU:C:1981:247, bod 32, a ze dne 11. července 1985, Salerno a další v. Komise a Rada, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 a 10/84, nezveřejněný, EU:C:1985:318, bod 36), nebo která mají přímou právní spojitost s takovými rozhodnutími (v tomto

smyslu viz zejména rozsudky ze dne 31. března 1965, *Macchiorlati Dalmas v. Vysoký úřad*, 21/64, EU:C:1965:30, s. 227, 245; ze dne 9. září 2003, *Kik v. OHIM*, C-361/01 P, EU:C:2003:434, bod 76, a ze dne 28. června 2005, *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 237).

- 70 Soudní dvůr naproti tomu rozhodl, že námitka protiprávnosti směřující proti aktu s obecnou působností, ve vztahu k němuž není individuální rozhodnutí prováděcím opatřením, je nepřípustná (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. října 2000, *Rada v. Chvatal a další*, C-432/98 P a C-433/98 P, EU:C:2000:545, bod 33).
- 71 V projednávané věci Rada tvrdí, že Tribunál v bodě 35 napadeného rozsudku jednak nesprávně kvalifikoval vztah mezi spornými rozhodnutími a novým čl. 6 prvním pododstavcem přílohy X služebního řádu jako „přímou právní spojitost“ a jednak měl neprávem za to, že vzhledem k tomu, že tento první pododstavec byl vyústěním nového čl. 6 druhého pododstavce první odrážky uvedené přílohy, byl přinejmenším nepřímo použitelný na uvedená rozhodnutí.
- 72 Tato argumentace nemůže obstát.
- 73 Je totiž nesporné, že sporná rozhodnutí jsou založena na novém čl. 6 druhém pododstavci první odrážce přílohy X služebního řádu, který představuje pouze přechodné ustanovení upravující postupný přechod na konečný režim dovolené za kalendářní rok zavedený prvním pododstavcem tohoto článku, aby se zejména zabránilo účinkům náhlé změny dřívějšího režimu pro dotyčné členy personálu, jako jsou F. Carreras Sequeros a další, kteří k 1. lednu 2014 již plnili služební povinnosti v třetí zemi, nebo aby se účinky této změny zmírnily.
- 74 Vzhledem k tomu, že samotnou podstatou přechodného období je organizace postupného přechodu z jednoho režimu na druhý, jak Tribunál správně konstatoval v bodě 34 napadeného rozsudku, se tudíž Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když z tohoto zjištění dovodil existenci vazby mezi oběma pododstavci nového článku 6 přílohy X služebního řádu. Přechodné období stanovené v čl. 6 druhém pododstavci přílohy X služebního řádu je totiž odůvodněno pouze přijetím konečného režimu zavedeného prvním pododstavcem uvedeného článku.
- 75 Za těchto podmínek z toho Tribunál v bodech 35 a 39 napadeného rozsudku právem dovodil, že sporná rozhodnutí představují prováděcí opatření k režimu zavedenému od 1. ledna 2014 článkem 6 přílohy X služebního řádu a mají přímou právní spojitost s tímto režimem, takže F. Carreras Sequeros a další byli oprávněni namítnout protiprávnost konečného režimu dovolené za kalendářní rok stanoveného v čl. 6 prvním pododstavci přílohy X služebního řádu.
- 76 Je třeba dodat, že opačný výklad zastávaný Radou by pro účely posouzení námitky protiprávnosti režimu dovolené za kalendářní rok stanoveného od 1. ledna 2014 vedl k umělému rozdělení konečného období a přechodných období tohoto jednoho a téhož režimu.
- 77 Druhou část prvního důvodu hlavního a vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou, a v důsledku toho je třeba zamítnout první důvod těchto kasačních opravných prostředků jako celek.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku Komise a ke druhému důvodu hlavního a vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady, vycházejícím z nesprávného právního posouzení při výkladu čl. 31 odst. 2 Listiny a směrnice 2003/88, jakož i při konstatování zásahu do práva na placenou dovolenou za kalendářní rok

- 78 V rámci těchto důvodů kasačního opravného prostředku směřujících proti závěrům Tribunálu obsaženým v bodech 61 až 97 napadeného rozsudku rozvíjejí Komise a Rada v podstatě čtyři části těchto důvodů.

K první části, vycházející z nesprávného právního posouzení možnosti dovolávat se směrnic vůči unijním orgánům, a k druhé části, vycházející z nesprávné definice rozsahu práva na placenou dovolenou za kalendářní rok zakotveného v čl. 31 odst. 2 Listiny ve spojení se směrnicí 2003/88

– Argumentace účastníků řízení

- 79 V rámci první části Rada Tribunálu vytýká, že v bodě 61 napadeného rozsudku identifikoval tři situace, ve kterých se lze směrnice určené členským státům dovolávat vůči unijním orgánům, což je v rozporu se zásadou, že takový akt nemůže jako takový ukládat těmto orgánům povinnosti v jejich vztazích s jejich personálem, s jedinou výhradou velmi relativní diferenciace, která vyplývá z bodů 40 a 46 rozsudku ze dne 19. září 2013, Přezkum Komise v. Strack (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570).
- 80 Podle Rady nemůže žádná ze tří situací uvedených Tribunálem odůvodnit možnost dovolávat se směrnice 2003/88 vůči unijním orgánům. Kromě toho z napadeného rozsudku jasně nevyplývá, z jaké situace dovolatelnosti chtěl Tribunál v projednávané věci vycházet, ani do jaké míry je výrok uvedeného rozsudku podpořen závěry v jeho bodě 61.
- 81 Ve své odpovědi na vedlejší kasační opravný prostředek Rady má Komise za to, že je obtížné pochopit, zda je bod 61 napadeného rozsudku základem pro závěr, že lze směrnicí 2003/88 namítat vůči unijnímu normotvůrci a že čl. 31 odst. 2 Listiny musí být vykládán ve světle uvedené směrnice. Pokud by však měl Soudní dvůr za to, že sled úvah Tribunálu ve věci samé vychází z podmínek dovolatelnosti směrnic vůči unijním orgánům, jak jsou uvedeny v bodě 61 napadeného rozsudku, Komise upřesňuje, že stejně jako Rada i ona zpochybňuje rovněž tento bod.
- 82 V rámci druhé části Komise a Rada, k nimž se připojuje Parlament, tvrdí, že unijní normotvůrce nemůže být vázán, jak Tribunál nesprávně uvedl v bodech 69 až 72 napadeného rozsudku, celým obsahem směrnice 2003/88 a že tato směrnice nemůže být začleněna do primárního práva.
- 83 Podle Komise totiž může být v souladu s judikaturou Soudního dvora v rámci incidenčního přezkumu legality ustanovení služebního řádu týkajícího se nároku na dovolenou za kalendářní rok z hlediska čl. 31 odst. 2 Listiny zohledněna pouze podstata článku 7 směrnice 2003/88 jakožto pravidla minimální ochrany, a nikoli všechna ustanovení této směrnice.
- 84 Rada dodává, že Tribunál v projednávaném případě zkreslil dosah čl. 52 odst. 7 Listiny sofismatem, jež vede k přezkumu legality nařízení č. 1023/2013, které zavedlo nový článek 6 přílohy X služebního řádu, z hlediska ustanovení směrnice 2003/88, když tuto směrnici v rozporu s hierarchií norem začlenil do primárního práva.
- 85 Podle Komise a Rady je toto nesprávné právní posouzení obzvláště zjevné, jelikož v bodech 73 až 83 napadeného rozsudku vedlo Tribunál k přezkumu legality nového článku 6 přílohy X služebního řádu z hlediska článků 14 a 23 směrnice 2003/88, přestože k těmto ustanovením nelze přihlížet. Komise v této souvislosti připomíná, že článek 336 SFEU právě přiznává unijnímu normotvůrci pravomoc

stanovit pravidla použitelná na pracovněprávní vztahy mezi personálem unijních orgánů a těmito orgány. Samotné primární právo tudíž těmto orgánům svěřilo pravomoc přijmout právo použitelné na jejich vlastní personál, aniž by jej podrobovalo jiným ustanovením sekundárního práva.

- 86 Francisco Carreras Sequeros a další tvrdí, že obě tyto části jsou irelevantní a v každém případě neopodstatněné.

– *Závěry Soudního dvora*

- 87 Tribunál nejprve v bodě 60 napadeného rozsudku připomněl, že ustanovení směrnice 2003/88 nelze považovat za ustanovení, která jako taková ukládají unijním orgánům povinnosti ve vztazích s jejich personálem, a poté v bodě 61 uvedeného rozsudku uvedl tři situace, v nichž „[není vyloučena] možnost dovolávat se vůči orgánům pravidel nebo zásad zakotvených v této směrnici“.
- 88 Tribunál zaprvé uvedl, že tomu tak je v případě, kdy se tato pravidla nebo tyto zásady „samy jeví být pouze konkrétním výrazem základních pravidel Smlouvy a obecných zásad, jež pro orgány platí přímo“. Zadruhé měl za to, že „by mohla směrnice zavazovat orgán, pokud tento orgán v rámci své organizační autonomie a v mezích služebního řádu zamýšlel provést specifickou povinnost vyjádřenou směrnicí, nebo případně pokud interní akt s obecnou působností odkazuje sám o sobě výslovně na opatření přijatá unijním normotvůrcem na základě Smluv“. A konečně zatřetí měl za to, že „orgány musí v souladu se svou povinností loajality brát při svém jednání v postavení zaměstnavatele v úvahu právní předpisy přijaté na úrovni Unie“.
- 89 Aniž by bylo třeba obecně rozhodovat o správnosti identifikace jednotlivých tří situací dovolatelnosti směrnice vůči orgánu Unie, kterou provedl Tribunál v bodě 61 napadeného rozsudku, je třeba nejprve stran směrnice 2003/88, která je jediná dotčená v projednávané věci, poznamenat, že Tribunál v bodě 64 uvedeného rozsudku odmítl argument F. Carreras Sequerose a dalších, že čl. 1e odst. 2 služebního řádu je interním aktem s obecnou působností odkazujícím na tuto směrnici 2003/88. Tribunál tím vyloučil, jak výslovně vyplývá z tohoto bodu 64, že by se F. Carreras Sequeros a další mohli dovolávat čl. 1e odst. 2 služebního řádu a uvedené směrnice, aby se domohli incidenčního prohlášení nového článku 6 přílohy X služebního řádu za nepoužitelný.
- 90 Proto v rozsahu, v němž Rada kritizuje druhou situaci uvedenou Tribunálem v bodě 61 napadeného rozsudku, jelikož s tím související posouzení není oporou pro výrok uvedeného rozsudku, je třeba tento argument Rady odmítnout jako irelevantní.
- 91 Dále z žádné části odůvodnění napadeného rozsudku nevyplývá, že by Tribunál vycházel z třetí situace, kterou identifikoval v bodě 61 uvedeného rozsudku a která je připomenuta v bodě 88 tohoto rozsudku. Argument Rady je tudíž v rozsahu, v němž se vztahuje k této třetí situaci, rovněž irelevantní.
- 92 Konečně, pokud jde o první situaci dovolatelnosti směrnice 2003/88 vůči unijnímu orgánu, identifikovanou v bodě 61 napadeného rozsudku, podle níž je tato směrnice jako celek konkrétním výrazem základních pravidel Smlouvy a obecných zásad, Tribunál tento předpoklad zohlednil zejména v bodech 69 až 83 uvedeného rozsudku.
- 93 Stačí však uvést, že výrok napadeného rozsudku není založen na úvahách uvedených v bodech 69 až 83 uvedeného rozsudku, ale na důvodech uvedených v jeho bodech 84 až 113, v nichž Tribunál konstatoval existenci neodůvodněného zásahu do práva F. Carreras Sequerose a dalších na placenou dovolenou za kalendářní rok, který je založen na nerespektování povahy a účelu tohoto práva zakotveného v čl. 31 odst. 2 Listiny.
- 94 První dvě části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Komise a druhého důvodu hlavního a vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady je tedy třeba zamítnout jako irelevantní.

Ke třetí části, vycházející z nesprávného právního posouzení povahy a účelu práva zakotveného v čl. 31 odst. 2 Listiny

– Argumentace účastníků řízení

- 95 Komise a Rada uvádějí, že tvrzení Tribunálu obsažené v bodě 88 napadeného rozsudku, podle něhož právo na dovolenou za kalendářní rok zakotvené v čl. 31 odst. 2 Listiny usiluje o podporu zlepšení životních a pracovních podmínek pracovníků, je nesprávné.
- 96 Takový cíl podle nich není v tomto článku, jehož nadpis zmiňuje pouze „slušné a spravedlivé pracovní podmínky“, zmíněn. Jak bylo připomenuto v judikatuře Soudního dvora citované v bodě 84 napadeného rozsudku, účelem práva na dovolenou za kalendářní rok je podle těchto orgánů využít čas na uvolnění a mimopracovní zájmy.
- 97 Komise dodává, že cíl zlepšení životních a pracovních podmínek dotyčných osob nevyplyvá ani z výkladu čl. 31 odst. 2 Listiny ve světle směrnice 2003/88, jak se domníval Tribunál v bodě 70 napadeného rozsudku. Nic totiž podle Komise nemůže odůvodnit, aby byla do obsahu práva na dovolenou za kalendářní rok zaručeného v čl. 31 odst. 2 Listiny zahrnuta jiná ustanovení směrnice 2003/88 než její článek 7.
- 98 Odkazy na články 151 a 153 SFEU v bodě 85 napadeného rozsudku, které vskutku sledují cíle sociální politiky Unie, na tom podle Komise nic nemění. Tato ustanovení nejsou podle Komise v projednávané věci relevantní, neboť se jedná o posouzení slučitelnosti legislativního aktu přijatého na základě čl. 336 SFEU s čl. 31 odst. 2 Listiny.
- 99 A konečně tvrzení Tribunálu v bodě 90 napadeného rozsudku, že snížení počtu dnů dovolené za kalendářní rok provedené novým článkem 6 přílohy X služebního řádu nelze považovat za slučitelné se zásadou směřující k podpoře zlepšení životních a pracovních podmínek dotyčných osob, je rovněž nesprávné ze dvou dalších důvodů.
- 100 Zprvce podle Komise z žádného rozsudku Soudního dvora nevyplyvá, že zlepšení životních a pracovních podmínek je samo o sobě zvláštním vyjádřením základního pravidla Smluv nebo určité obecné zásady. Komise tvrdí, že Soudní dvůr naopak v rozsudku ze dne 22. prosince 2008, Centeno Mediavilla a další v. Komise (C-443/07 P, EU:C:2008:767, body 60 a 99), připustil, že pokud zákonodárce jedná na základě článku 336 SFEU, mohou být práva úředníků kdykoli změněna, i když jsou pozměněná ustanovení méně příznivá než dřívější ustanovení.
- 101 Zadruhé podle názoru Rady není otázkou, zda je snížení počtu dnů dovolené za kalendářní rok slučitelné se zásadou zlepšení životních a pracovních podmínek, ale zda počet dnů dovolené za kalendářní rok, na který mají nárok úředníci a zaměstnanci Unie, zasahuje do jejich práva na dovolenou za kalendářní rok či má nepříznivý dopad na jejich zdraví a bezpečnost.
- 102 Podle Komise a Rady přitom nový článek 6 přílohy X služebního řádu respektuje podstatu práva na placenou dovolenou za kalendářní rok zaručeného článkem 31 odst. 2 Listiny, neboť počet dnů dovolené za kalendářní rok právně přiznaný tímto novým článkem 6, a sice 24 dnů od 1. ledna 2016, je i nadále vyšší než minimální čtyřtýdenní délka, tedy 20 dnů, která je vyžadována článkem 7 směrnice 2003/88. Snížení počtu dnů dovolené za kalendářní rok v tomto rozsahu nelze jako takové – na rozdíl od toho, co konstatoval Tribunál v bodě 90 napadeného rozsudku – považovat za protiprávní.
- 103 Parlament se k této analýze připojuje. Dodává, že vzhledem k tomu, že dotčení úředníci a zaměstnanci mají k dispozici dostatečný počet dnů dovolené, v daném případě převyšující minimální požadavky platné v Unii, a to i po změně přílohy X služebního řádu unijním normotvůrcem, není základní právo na placenou dovolenou za kalendářní rok porušeno.

- 104 Francisco Carreras Sequeros a další nejprve tvrdí, že dotyčné orgány v rámci projednávaných kasačních opravných prostředků jasně nevysvětlují, v jakém rozsahu by jejich argumentace měla vést ke zrušení napadeného rozsudku. I kdyby totiž účelem čl. 31 odst. 2 Listiny nebyla podpora zlepšení životních a pracovních podmínek pracovníků, nic to nemění na tom, že jeho cílem je nesporně zlepšení ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků ve smyslu čl. 153 odst. 1 SFEU.
- 105 Tribunál přitom podle F. Carreras Sequerose a dalších rozhodl, že by tato základní zásada sociálního práva Unie byla porušena, kdyby byl unijní normotvůrce oprávněn podstatně zkrátit délku placené dovolené za kalendářní rok, aniž by prokázal, že skutečně provedl vyvážené poměření dotčených zájmů. Podle F. Carreras Sequerose a dalších tudíž Tribunál správně rozhodl, že snížení nároku zaměstnanců vykonávajících služební povinnosti ve třetích zemích na placenou dovolenou za kalendářní rok je nepřiměřené.
- 106 Francisco Carreras Sequeros a další dodávají, že napadený rozsudek navazuje na judikaturu Soudního dvora (rozsudek ze dne 6. listopadu 2018, Bauer a Willmeroth, C-569/16 a C-570/16, EU:C:2018:871, body 81 až 84), podle níž mají pracovníci nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok, jejíž délka musí být postupně, a tedy za účelem zlepšení životních a pracovních podmínek, harmonizována. Článek 31 odst. 2 Listiny nemůže být vykládán jinak než zásada, kterou má odrážet.
- 107 Francisco Carreras Sequeros a další dále uvádějí, že unijní orgány z napadeného rozsudku nesprávně vyvozují údajnou „zásadu nesnižování úrovně ochrany“, i když v bodě 90 uvedeného rozsudku Tribunál výslovně rozhodl v opačném smyslu. Z uvedeného rozsudku totiž podle F. Carreras Sequerose a dalších vyplývá, že jediným omezením, které Tribunál ukládá unijnímu normotvůrci, pokud má v úmyslu zkrátit dobu dovolené za kalendářní rok, je to, že alespoň provede vyvážené poměření dotčených zájmů.
- 108 V projednávané věci z bodů odůvodnění nařízení č. 1023/2013 podle názoru F. Carreras Sequerose a dalších v žádném případě nevyplývá, že by bylo přihlíženo ke zvláštní povaze a účelu základního práva na placenou dovolenou za kalendářní rok, takže Tribunál právem vyhověl jejich námitce protiprávnosti. Tato mez uložená unijním orgánům je navíc v souladu s povinností uvést odůvodnění stanovenou v článku 296 SFEU.

– *Závěry Soudního dvora*

- 109 Jak vyplývá z bodů 84 až 97 napadeného rozsudku, měl Tribunál za to, že přijetím nového článku 6 přílohy X služebního řádu, který významně snižuje počet dnů dovolené za kalendářní rok úředníků a zaměstnanců vykonávajících služební povinnosti ve třetích zemích, zasáhl unijní normotvůrce do práva na dovolenou za kalendářní rok, které je chráněno článkem 31 odst. 2 Listiny, i když počet dnů dovolené za kalendářní rok stanovený tímto novým článkem 6 zůstal v každém případě vyšší než minimální délka dovolené za kalendářní rok stanovená v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88.
- 110 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jak vyplývá z čl. 51 odst. 1 Listiny, jsou její ustanovení určena mimo jiné unijním orgánům, které jsou v důsledku toho povinny respektovat práva, jež Listina zakotvuje. A dále vzhledem k tomu, že čl. 31 odst. 2 Listiny má v souladu s čl. 6 odst. 1 prvním pododstavcem SEU stejnou právní sílu jako ustanovení Smluv, je unijní normotvůrce povinen jej dodržovat zejména tehdy, když přijímá takový akt, jako je služební řád, na základě článku 336 SFEU (rozsudek ze dne 19. září 2013, Přezkum Komise v. Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, body 39 a 58).
- 111 Článek 31 odst. 2 Listiny zakotvuje právo každého pracovníka na období placené dovolené za kalendářní rok, avšak neupřesňuje přesnou délku tohoto období (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. listopadu 2018, Bauer a Willmeroth, C-569/16 a C-570/16, EU:C:2018:871, bod 85, a ze dne 6. listopadu 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16,

EU:C:2018:874, bod 74). Proto – jak uvedla generální advokátka v bodě 64 svého stanoviska – základní právo na placenou dovolenou za kalendářní rok zakotvené v tomto ustanovení Listiny vyžaduje, přinejmenším pokud jde o délku této dovolené, určité normativní upřesnění.

- 112 Podle vysvětlení k článku 31 Listiny, která musí být v souladu s čl. 6 odst. 1 třetím pododstavcem SEU a čl. 52 odst. 7 Listiny zohledněna při jejím výkladu, vychází čl. 31 odst. 2 Listiny ze směrnice Rady 93/104/ES ze dne 23. listopadu 1993 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. 1993, L 307, s. 18; Zvl. vyd. 05/02, s. 197), která byla nahrazena a kodifikována směrnicí 2003/88 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. září 2013, *Přezkum Komise v. Strack*, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, body 27, 28 a 39, a ze dne 6. listopadu 2018, *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften*, C-684/16, EU:C:2018:874, body 52 a 53).
- 113 Nicméně právo na placenou dovolenou za kalendářní rok, jakožto hlavní a kogentní zásada sociálního práva Unie zakotvená v čl. 31 odst. 2 Listiny, má podle týchž vysvětlení původ v různých právních nástrojích, přijatých buď členskými státy na úrovni Unie, jako v případě Charty Společenství základních sociálních práv pracovníků, nebo na nichž členské státy spolupracovaly nebo ke kterým přistoupily, jako v případě Evropské sociální charty, jejíž stranou jsou všechny členské státy, přičemž oba tyto nástroje jsou zmíněny v článku 151 SFEU (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 19. září 2013, *Přezkum Komise v. Strack*, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, body 26 a 27, a ze dne 6. listopadu 2018, *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften*, C-684/16, EU:C:2018:874, body 70 až 73).
- 114 Konkrétně vysvětlení k čl. 31 odst. 2 Listiny připomínají, že toto ustanovení je založeno na článku 2 Evropské sociální charty a bodu 8 Charty Společenství základních sociálních práv pracovníků, které oba potvrzují právo každého pracovníka na placenou dovolenou za kalendářní rok, přičemž článek 2 Evropské sociální charty zaručuje přiznání takové dovolené v délce nejméně čtyř týdnů.
- 115 Z vysvětlení k čl. 31 odst. 2 Listiny tak vyplývá, že jejich odkaz na směrnicí 2003/88 neodkazuje, jak nesprávně uvedl Tribunál v bodech 69 až 83 napadeného rozsudku, na tuto směrnici jako celek, která má navíc širší předmět než práva zakotvená v čl. 31 odst. 2 Listiny, ale na ustanovení této směrnice, která odrážejí a upřesňují základní právo na placenou dovolenou za kalendářní rok zakotvené v tomto ustanovení Listiny. Podle judikatury Soudního dvora tomu tak je v případě čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88, který stanoví nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok v trvání nejméně čtyř týdnů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 4. října 2018, *Dicu*, C-12/17, EU:C:2018:799, body 24 a 25, a ze dne 13. prosince 2018, *Hein*, C-385/17, EU:C:2018:1018, body 22 a 23).
- 116 V tomto směru, jak potvrzuje čl. 1e odst. 2 služebního řádu a jak v projednávaných kasačních opravných prostředcích připouští unijní orgány, jsou minimální požadavky stanovené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88 v rozsahu, v němž zaručují každému pracovníkovi nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok v délce nejméně čtyř týdnů, nedílnou součástí služebního řádu a s výhradou příznivějších ustanovení v něm obsažených musí být použity na úředníky a zaměstnance unijních orgánů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. září 2013, *Přezkum Komise v. Strack*, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, body 51 a 56).
- 117 Takové ustanovení, jako je čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88, které v unijním právu upřesňuje minimální délku placené dovolené za kalendářní rok, na kterou má každý pracovník nárok, a za tímto účelem vychází z doby stanovené v článku 2 Evropské sociální charty, na kterém je rovněž založeno základní právo na placenou dovolenou za kalendářní rok zakotvené v čl. 31 odst. 2 Listiny, nemůže ze své povahy představovat zásah do tohoto základního práva. Článek 7 odst. 1 uvedené směrnice totiž toto základní právo pouze konkretizuje.

- 118 Z toho plyne, že za zásah do základního práva na placenou dovolenou za kalendářní rok nelze považovat ustanovení unijního práva, které stejně jako nový článek 6 přílohy X služebního řádu zajišťuje pracovníkům právo na placenou dovolenou za kalendářní rok v délce, která převyšuje minimální délku čtyř týdnů stanovenou v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88.
- 119 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že podle nového čl. 6 druhého pododstavce přílohy X služebního řádu činil počet dnů placené dovolené za kalendářní rok přiznaný úředníkům a zaměstnancům vykonávajícím služební povinnosti ve třetích zemích 36 pro rok 2014, k němuž se vztahují sporná rozhodnutí, a 30 pro rok 2015. Podle prvního pododstavce tohoto nového článku 6 byl tento počet od 1. ledna 2016 snížen na 24, přičemž však – jak vyplývá z přílohy k rozhodnutí Komise ze dne 16. prosince 2013 o dovolené, kterou tento orgán předložil v návaznosti na organizační procesní opatření, které přijal Tribunál, a na rozdíl od toho, co Tribunál rozhodl v bodě 109 napadeného rozsudku, se na tyto úředníky a zaměstnance od tohoto data stejně jako na ostatní úředníky a zaměstnance Unie vztahuje článek 57 služebního řádu, podle kterého má úředník vedle svého základního nároku na dovolenou za kalendářní rok také nárok na další dovolenou v závislosti na jeho platové třídě a věku, a to až do 30 pracovních dnů v kalendářním roce.
- 120 Okolnost, že od vstupu nového článku 6 přílohy X služebního řádu v platnost přišli dotyční úředníci a zaměstnanci postupně o řadu dnů placené dovolené za kalendářní rok, nemění nic na zjištěných učiněných v bodech 118 a 119 tohoto rozsudku, jelikož si podle tohoto nového článku 6 zachovávají nárok na dobu placené dovolené za kalendářní rok, která v každém případě přesahuje dobu vyplývající z minimálních požadavků stanovených v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88.
- 121 Je třeba dodat, že takové ustanovení, jako je nový článek 6 přílohy X služebního řádu, tím, že stanoví placenou dovolenou za kalendářní rok v délce převyšující minimální dobu čtyř týdnů požadovanou článkem 7 odst. 1 směrnice 2003/88, je způsobilé zaručit splnění dvojího cíle práva na dovolenou za kalendářní rok, a sice – jak vyplývá z judikatury Soudního dvora – umožnit pracovníkovi, aby si odpočinul od vykonávání úkonů, které jsou mu uloženy, a aby měl čas na uvolnění a mimopracovní zájmy (viz zejména rozsudky ze dne 19. září 2013, Přezkum Komise v. Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, bod 35, a ze dne 6. listopadu 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, bod 32).
- 122 Stanovení takové délky placené dovolené za kalendářní rok nad rámec minimálních požadavků stanovených v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88 má kromě toho přispět k dodržování cíle stanoveného v článku 2 Evropské sociální charty, který však Tribunál opomněl zohlednit v odůvodnění napadeného rozsudku, zejména v jeho bodě 87.
- 123 Z tohoto článku Evropské sociální charty totiž vyplývá, že se smluvní strany uvedené charty dohodly, že minimální doba placené dovolené za kalendářní rok v délce čtyř týdnů umožňuje „zajistit účinný výkon práva na spravedlivé pracovní podmínky“.
- 124 A konečně je na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, třeba s ohledem na bod 8 Charty Společenství základních sociálních práv pracovníků připustit, že jak konstatoval Tribunál v bodě 88 napadeného rozsudku, cílem práva na dovolenou za kalendářní rok stanoveného v čl. 31 odst. 2 Listiny je v zásadě podporovat zlepšení životních a pracovních podmínek pracovníků.
- 125 Toto zjištění však na rozdíl od toho, co Tribunál v podstatě konstatoval v bodech 89 a 90 napadeného rozsudku, v žádném případě nemůže znamenat, že by ustanovení, které sice vede ke snížení počtu dnů placené dovolené za kalendářní rok, na nějž měli dotyční pracovníci nárok podle dřívějšího ustanovení, avšak její délka převyšuje minimální požadavky stanovené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88, mělo být považováno za neslučitelné s takovým cílem, a ostatně ani že by bylo neslučitelné s cílem zlepšení ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků, k němuž tyto minimální požadavky přímo přispívají (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. září 2013, Přezkum Komise v. Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, bod 44).

- 126 Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co rozhodl Tribunál, nelze mít za to, že takové ustanovení unijního práva, jako je nový článek 6 přílohy X služebního řádu, jehož účelem je upřesnit délku nároku na dovolenou za kalendářní rok, který musí mít úředníci a zaměstnanci vykonávající služební povinnosti ve třetích zemích, a které jim v každém případě zajistí delší dobu, než jsou minimální požadavky stanovené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88, je v rozporu s povahou a účelem základního práva na placenou dovolenou za kalendářní rok zakotveného v čl. 31 odst. 2 Listiny.
- 127 Z výše uvedeného vyplývá, že Tribunál nemohl, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, dospět k závěru, že unijní normotvůrce přijetím nového článku 6 přílohy X služebního řádu zasáhl do základního práva na placenou dovolenou za kalendářní rok uvedeného v čl. 31 odst. 2 Listiny, když doba placené dovolené za kalendářní rok úředníků a smluvních zaměstnanců Unie vykonávajících služební povinnosti ve třetích zemích stanovená tímto novým článkem 6 je každopádně i nadále delší než minimální doba čtyř týdnů, která je vyžadována v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88.
- 128 Za těchto podmínek musí být třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Komise a druhého důvodu hlavního a vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady vyhověno. Napadený rozsudek je tudíž třeba zrušit, aniž je nutné zkoumat čtvrtou část těchto důvodů ani ostatní důvody hlavních kasačních opravných prostředků Komise a Rady, jakož i vedlejšího kasačního opravného prostředku Rady, které se týkají závěrů Tribunálu k odůvodnění zásahu do práva na dovolenou za kalendářní rok.

K žalobě před Tribunálem

- 129 V souladu s čl. 61 prvním pododstavcem druhou větou statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.
- 130 V projednávaném případě, zejména s ohledem na okolnost, že žaloba na neplatnost podaná F. Carreras Sequerosem a dalšími ve věci T-518/16 je založena na žalobních důvodech, které byly předmětem kontradiktorní diskuze před Tribunálem a jejichž přezkum nevyžaduje přijetí žádného dalšího organizačního procesního opatření nebo dokazování, má Soudní dvůr za to, že soudní řízení dovoluje o této žalobě rozhodnout a že je namíste vydat konečné rozhodnutí ve věci.
- 131 Tato žaloba je založena na čtyřech žalobních důvodech, přičemž první žalobní důvod vychází z nerespektování povahy a účelu práva na dovolenou za kalendářní rok, druhý vychází z porušení obecné zásady rovného zacházení, třetí vychází z porušení zásady ochrany legitimního očekávání a čtvrtý vychází z porušení práva na respektování soukromého a rodinného života.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nerespektování zvláštní povahy a účelu práva na dovolenou za kalendářní rok

- 132 Francisco Carreras Sequeros a další v podstatě tvrdí, že unijní normotvůrce tím, že přijal nový článek 6 přílohy X služebního řádu, nevzal v potaz zvláštní povahu a účel práva na dovolenou za kalendářní rok.
- 133 V tomto ohledu však postačí konstatovat, že z důvodů uvedených v bodech 110 až 127 tohoto rozsudku musí být tento žalobní důvod zamítnut jako neopodstatněný, jelikož délka placené dovolené za kalendářní rok stanovená novým článkem 6 přílohy X služebního řádu nad rámec minimálních požadavků vyžadovaných článkem 7 odst. 1 směrnice 2003/88 není v rozporu s povahou a účelem základního práva F. Carreras Sequerose a dalších na placenou dovolenou za kalendářní rok zakotveného v čl. 31 odst. 2 Listiny.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení obecné zásady rovného zacházení

- 134 Francisco Carreras Sequeros a další zaprvé tvrdí, že snížení počtu dnů jejich dovolené za kalendářní rok odporuje zásadě rovného zacházení, neboť nezohledňuje zvláštní situaci, která odlišuje úředníky a zaměstnance vykonávající služební povinnosti v třetí zemi od zaměstnanců vykonávajících služební povinnosti v Unii a která spočívá především v tom, že v této třetí zemi čelí obtížnějším životním podmínkám, častější mobilitě a nutnosti často si držet dvě bydliště, a to bydliště v místě zaměstnání a rodinné bydliště.
- 135 Zadruhé tvrdí, že na rozdíl od úředníků a zaměstnanců vykonávajících služební povinnosti v Unii nestanovil unijní normotvůrce pro úředníky a zaměstnance vykonávající služební povinnosti ve třetích zemích možnost čerpat další dny dovolené za kalendářní rok v závislosti na věku a platové třídě, a to až do hranice 30 pracovních dnů stanovené v článku 57 služebního řádu.
- 136 Komise, podporovaná Radou a Parlamentem, opodstatněnost tohoto žalobního důvodu zpochybňuje.
- 137 V této souvislosti je třeba připomenout, že zásada rovného zacházení, která se použije na právo veřejné služby Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. prosince 2008, Centeno Mediavilla a další v. Komise, C-443/07 P, EU:C:2008:767, bod 76), vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. září 2007, Lindorfer v. Rada, C-227/04 P, EU:C:2007:490, bod 63, a ze dne 15. dubna 2010, Gualtieri v. Komise, C-485/08 P, EU:C:2010:188, bod 70).
- 138 Pokud jde v projednávané věci o argumentaci F. Carreras Sequerose a dalších uvedenou v bodě 134 tohoto rozsudku, je třeba uvést, že bez ohledu na další výhody, na něž poukazuje Komise a které podle článků 5, 10 a 24 přílohy X služebního řádu náležejí úředníkům a zaměstnancům vykonávajícím služební povinnosti v třetí zemi, pokud jde o bydlení, zvláštní příspěvek za životní podmínky a doplňkové krytí nemocenského pojištění, zachoval unijní normotvůrce při přijímání reformy pro rok 2014 těmto úředníkům a zaměstnancům možnost žádat na základě čl. 8 odst. 1 a čl. 9 odst. 2 přílohy X služebního řádu nad rámec nároku na placenou dovolenou za kalendářní rok přiznaného služebním řádem každému úředníkovi nebo zaměstnanci Unie o zvláštní dovolenou na zotavenou, jejíž délka může v závislosti na náročnosti životních podmínek v místě, na kterém plní své služební povinnosti, činit až patnáct dnů.
- 139 Pokud jde o argumentaci F. Carreras Sequerose a dalších reprodukovanou v bodě 135 tohoto rozsudku, ta musí být odmítnuta z důvodů uvedených v bodě 119 tohoto rozsudku.
- 140 Z toho vyplývá, že druhý žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady ochrany legitimního očekávání

- 141 Francisco Carreras Sequeros a další tvrdí, že počet dnů dovolené za kalendářní rok, na něž měli nárok před 1. lednem 2014, byl základní a určující součástí jejich pracovních podmínek. Navíc dlouhá doba, po kterou unijní orgány považovaly tento počet dnů dovolené za nezbytný, u nich vyvolala legitimní očekávání ohledně možnosti kombinovat v průběhu jejich služební dráhy profesní a soukromé životy, a unijní normotvůrce toto očekávání zklamal.
- 142 Komise a vedlejší účastníci tuto argumentaci odmítají.

- 143 V tomto ohledu je třeba připomenout, že právní vztah mezi úředníky a administrativou je založen na služebním řádu, a nikoli na smlouvě. Z toho plyne, že práva a povinnosti úředníků mohou být kdykoli zákonodárcem změněna (rozsudky ze dne 22. prosince 2008, Centeno Mediavilla a další v. Komise, C-443/07 P, EU:C:2008:767, bod 60, a ze dne 4. března 2010, Angé Serrano a další v. Parlament, C-496/08 P, EU:C:2010:116, bod 82).
- 144 A dále je třeba připomenout, že právo dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání předpokládá, že zúčastněné straně byla příslušnými unijními orgány poskytnuta konkrétní, nepodmíněná a shodující se ujištění z oprávněných a spolehlivých zdrojů (rozsudek ze dne 14. června 2016, Marchiani v. Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 77 a citovaná judikatura).
- 145 Jak přitom tvrdili Komise a vedlejší účastníci, aniž jim v tomto bodě bylo F. Carreras Sequerosem a dalšími oponováno, F. Carreras Sequeros a další neprokázali existenci jakéhokoli ujištění ze strany příslušných unijních orgánů ohledně skutečnosti, že článek 6 přílohy X služebního řádu nebude nikdy změněn.
- 146 Z toho vyplývá, že třetí žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva na respektování soukromého a rodinného života

- 147 Francisco Carreras Sequeros a další tvrdí, že jim nový článek 6 přílohy X služebního řádu brání v zachování jejich rodinných a sociálních aktivit během jejich dovolené za kalendářní rok, jež byly možné dříve. V této souvislosti uvádějí příklad jednoho z nich, který je vyslán do Pákistánu, ale má bydliště v Miláně (Itálie), a který má v konečném důsledku pouze 16 dní v roce na to, aby si udržel vztah se svými dcerami, které žijí se svou matkou v Aténách (Řecko).
- 148 Podle F. Carreras Sequerose a dalších je zhoršení jejich pracovních podmínek s dopady na jejich soukromý a rodinný život nepřiměřené.
- 149 Komise, k jejímž argumentům se připojují Rada a Parlament, tuto argumentaci F. Carreras Sequerose a dalších odmítá.
- 150 V tomto ohledu, aniž je třeba se v projednávané věci vyjádřit k souvislosti, kterou F. Carreras Sequeros a další podle svých slov spatřují mezi právy zakotvenými v článku 7 a v čl. 31 odst. 2 Listiny, je třeba uvést, že nový článek 6 přílohy X služebního řádu, jehož protiprávnost F. Carreras Sequeros a další namítají, se týká výlučně počtu dnů dovolené za kalendářní rok přiznaného úředníkům a zaměstnancům vykonávajícím služební povinnosti ve třetích zemích.
- 151 Jak tvrdila Komise, podporovaná Radou a Parlamentem, nejsou tímto novým článkem 6 dotčena obecná ustanovení platná pro úředníky a zaměstnance, na které se vztahuje služební řád, která zohledňují soukromý a rodinný život dotčené osoby, například ustanovení týkající se výpočtu ročních cestovních výdajů a doby na cestu.
- 152 Jiná ustanovení přílohy X služebního řádu ostatně zohledňují rodinnou situaci úředníků a zaměstnanců vykonávajících služební povinnosti ve třetích zemích. Například články 18, 20 až 22, 24 a 25 této přílohy, týkající se náhrady výdajů na bydlení, náhrady cestovních výdajů, hrazení nákladů na stěhování, příspěvku na dočasné bydlení, jakož i dávek doplňkového zdravotního pojištění a pojištění pro případ úrazů, k nimž může dojít mimo Unii, se vztahují jak na tyto úředníky a zaměstnance, tak na jejich rodinné příslušníky nebo osoby, které jsou na nich závislé.

- 153 Pokud jde konečně o příklad zmíněný v bodě 147 tohoto rozsudku, jež vyzdvihují F. Carreras Sequeros a další na podporu tohoto žalobního důvodu, je třeba připomenout, že posouzení legality unijního aktu z hlediska základních práv v každém případě nemůže spočívat na tvrzeních vycházejících z důsledků tohoto aktu v určitém konkrétním případě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. října 1999, Atlanta v. Evropské společenství, C-104/97 P, EU:C:1999:498, bod 43).
- 154 Z toho vyplývá, že čtvrtý žalobní důvod musí být rovněž zamítnut jako neopodstatněný.
- 155 Vzhledem k tomu, že nebylo vyhověno žádnému žalobnímu důvodu, musí být žaloba zamítnuta.

K nákladům řízení

- 156 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu platí, že není-li kasační opravný prostředek opodstatněný nebo je-li tento kasační prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 157 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 158 Vzhledem k tomu, že v projednávané věci neměli F. Carreras Sequeros a další ve věci úspěch a Rada požadovala náhradu nákladů řízení, je důvodné F. Carreras Sequerosovi a dalším uložit náhradu nákladů řízení vynaložených Radou v souvislosti s projednávanými kasačními opravnými prostředky a s řízením před Tribunálem. Vzhledem k tomu, že Komise v řízení před Tribunálem požadovala, aby byla F. Carreras Sequerosovi a dalším uložena náhrada nákladů řízení, avšak v řízení před Soudním dvorem náhradu nákladů řízení nepožadovala, je důvodné uložit F. Carreras Sequerosovi a dalším náhradu nákladů řízení vynaložených Komisí v souvislosti s řízením před Tribunálem, zatímco Komise musí nést vlastní náklady řízení vynaložené v souvislosti s projednávanými kasačními opravnými prostředky.
- 159 Podle čl. 140 odst. 1 jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 téhož jednacího řádu, členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení. Parlament, který byl vedlejším účastníkem řízení před Tribunálem a účastnil se řízení před Soudním dvorem, tedy musí nést vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 4. prosince 2018, Carreras Sequeros a další v. Komise (T-518/16, EU:T:2018:873), se zrušuje.**
- 2) **Žaloba podaná Franciscem Carreras Sequerosem, Mariolou de las Heras Ojeda, Olivierem Maesem, Gabrielem Marinozzim, Giacometem Miserocchim a Marcem Thieme Groenem ve věci T-518/16 se zamítá.**
- 3) **Francisco Carreras Sequeros, Mariola de las Heras Ojeda, Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Miserocchi a Marc Thieme Groen ponесou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Radou Evropské unie v rámci projednávaných kasačních opravných prostředků a řízení před Tribunálem Evropské unie, jakož i náklady řízení vynaložené Evropskou komisí v rámci řízení před Tribunálem Evropské unie.**

- 4) Komise ponese vlastní náklady řízení vynaložené v rámci projednávaných kasačních opravných prostředků.
- 5) Evropský parlament ponese vlastní náklady řízení.

Podpisy